

1 Kultúra a samospráva

Na komunálnej úrovni je obec zodpovedná za zabezpečenie funkcií kultúry; za plnenie vzdelávacích a oddychových potrieb obyvateľov. Obec je garantom podmienok pre rozvoj a prezentáciu miestnej kultúry, vytvára priestor pre kvalitný kultúrny život obyvateľov aj tým, že im ponúkne vhodné podmienky a široký výber kultúrno – spoločenských podujatí. Pre zmapovanie plnenia týchto funkcií samosprávou slúži Informatívna správa o aktivitách v oblasti kultúry, ktorá poskytuje údaje o kultúrno – spoločenskom dianí v meste za uplynulý rok.

2 Subjekty v oblasti kultúry v Bánovciach nad Bebravou

V Bánovciach nad Bebravou sú kultúrne aktivity zabezpečené množstvom organizácií pôsobiacich na pôde mesta. Mesto samotné tieto aktivity zabezpečuje najmä prostredníctvom Mestského kultúrneho strediska. Mestské kultúrne stredisko je podľa Zákona č. 61/2000 o osvetovej činnosti Z. z. osvetovým zariadením so všeobecným zameraním. Je to kultúrna inštitúcia s regionálnou pôsobnosťou, ktorej zriaďovateľom a jediným vlastníkom je mesto Bánovce nad Bebravou. Inštitúcia bola založená v roku 1994. Vykonáva činnosti stanovené v Zakladateľskej listine, ktoré majú funkciu najmä kultúrno - výchovnú, vzdelávaciu a informačno – dokumentačnú, čím buduje kultúrne povedomie a vychováva ku kultúre všetky vekové kategórie.

Kultúrny život v meste dotvára svojou činnosťou aj Bánovské kultúrne centrum (Knihnica L. Štúra). Je príspevkovou organizáciou mesta Bánovce nad Bebravou a bola založená 1. mája 2011 zriaďovacou listinou schválenou uznesením MsZ č. 60/2011. Táto organizácia je kultúrnym, výchovným a osvetovým zariadením so všeobecným zameraním. Zabezpečuje činnosť mestskej knižnice. Hlavné činnosti Bánovského kultúrneho centra sú vymedzené v Zákone č. 183/2000 Z. z. o knižniciach. Knižnica získava, spracováva a uchováva univerzálny knižný fond, poskytuje komplexné knižničné, informačné a bibliografické služby, vrátane miestnych a regionálnych informácií.

Mesto ďalej zabezpečuje aktivity v oblasti kultúry v štyroch mestských častiach a to najmä prostredníctvom občianskych výborov a miestnych spolkov. Medzi organizácie a združenia, ktoré mesto rôznym spôsobom podporuje a ktoré sa svojou činnosťou dotýkajú oblasti kultúry sú Mládežnícke centrum ŠHOK, Združenie obcí Bánovecko, cirkvi, miestna organizácia Matice slovenskej, miestna organizácia Slovenského červeného kríža, dobrovoľné hasičské zbory, kluby dôchodcov, Jednota dôchodcov Slovenska, miestne organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých, Klub slovenských turistov, miestny odbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a Zbor pre občianske záležitosti pôsobiaci pod Mestským úradom. V rámci školstva sú to všetky školy a materské školy na území mesta, ale najmä Základná umelecká škola Dezidera Kardoša a Centrum voľného času. V súkromnej sfére sa na pôde mesta v oblasti kultúry realizuje súkromná spoločnosť prevádzkujúca Dom kultúry, súkromná základná umelecká škola, novovzniknuté občianske združenie ŽI:VA – čínorodý priestor, materské centrum, chránená dielňa a ďalšie občianske združenia a neziskové organizácie.

3 Kultúrne podujatia v roku 2018 zabezpečované mestom

V priebehu roka 2018 boli realizované rôzne druhy podujatí pre rôzne kategórie verejnosti.

3.1 Kultúrne podujatia podporované mestom v rámci rozpočtu

- slávnostná akadémia ku Dňu učiteľov
- vyhlásenie najlepších športovcov Bánoviec nad Bebravou
- výročie oslobodenia mesta
- oslavy Sviatku práce
- oslavy Dňa matiek
- MňamFest
- Silvester a výročie vzniku Slovenskej republiky
- plesy dôchodcov
- ples Združenia obcí Bánovecko
- Tu žijem! festival živej kultúry
- mestské a okresné oslavy SNP
- kultúrne leto
- Mikuláš
- Divadelný festival Kračúň
- slávnostné zapalovanie adventných sviec
- novoročný koncert
- hudba-socha-sídliisko

3.2 Kultúrne podujatia organizované a spoluorganizované Mestským kultúrnym strediskom

- výstavy
 - Z blízka... – autorská výstava Dušana Čanigu
 - Exit Exist - výstava o.z. Provital
 - PMOF –výstava slovenských fotoklubov spojená s vyhodnotením celoslovenskej súťaže amatérskych fotoklubov
- premietania filmov v rámci Filmového klubu Kassandra
- Piatky pre deti – predstavenia pre deti
- jarmoky
- vianočné trhy
- predajné (blšie) trhy
- ples Združenia obcí Bánovecko
- koncert Coldblooded
- koncert Lenka Filipová
- koncert Heligonica
- predstavenie Tri tvorivé tvory
- predstavenie Tárajko a Popletajka
- predstavenie Temné kecy (2x)
- prednáška Marek Slobodník: Z Indie až domov s trabantom po boku
- podujatia Obývačka pod platanom alebo Prečítané leto
- cestovateľský festival Snow Film Fest
- darovanie krvi
- cestovateľský festival Hory – Cesty – Ľudia
- Zraz auto – moto veteránov

- Celestial Help Fest – benefičný koncert rockových a metalových kapiel
- stretnutie Bánovčanov
- preteky v cestnej cyklistike – slovenský pohár slovenskej cyklistiky
- Bánovský šúl'anec – súťaž v spoločenskej hre šúl'aná

Okrem organizovania kultúrnych podujatí Mestské kultúrne stredisko v roku 2018 poskytlo priestory pre činnosť spoločenských organizácií i podnikateľských subjektov za účelom organizácie schôdzí, kultúrnych a spoločenských podujatí. Spolupodieľalo sa na realizácii organizovaných podujatí pre školy a tiež umožnilo činnosť záujmovým skupinám – zumba, joga, tanečné skupiny, šúl'aná. MsKS zabezpečuje aj činnosť Fotoklubu Rokoš a Filmového klubu Kassandra.

3.3 Kultúrne podujatia organizované a spoluorganizované Bánovským kultúrnym centrom (Knižnica E. Štúra)

- Svet malého škôlkara – výstava výtvarných prác
- Vansovej Lomnička – okresné kolo v prednese prózy v spolupráci s Úniou žien Slovenska
- Stal sa zo mňa čitateľ – slávnostný zápis prvákov základných škôl do knižnice
- Deň otvorených dverí v knižnici
- Týždeň slovenských knižníc – celoslovenský týždeň aktivít, kvízov a súťaží
- Noc s Andersenom – celoslovenské podujatie
- Štúrov a Dubčekov rétorický Uhrovec – spoluorganizácia podujatia
- Pod' budem ti čítať! Celé Slovensko číta deťom – celoslovenské podujatie na podporu čítania deťom
- Týždeň slušného správania – podujatie na podporu vhodného spoločenského správania, v spolupráci s Centrom psychologicko – pedagogického poradenstva a prevencie
- Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj Ty - celoslovenská vedomostná súťaž pre deti základných škôl
- Obývačka pod platanom alebo Prečítané leto – podujatie na podporu čítania so zaujímavými hosťami pre širokú verejnosť, v spolupráci s MsKS
- Maľované námestie - výtvarnej súťaže v kreslení kriedami na dlažbu námestia, 5. ročník
- posedenie seniorov v knižnici
- kvízy s rôznou tematikou pre žiakov škôl, detí z materských škôl a verejnosť
- výstavy výtvarných prác detí z bánovských škôl, aj v spolupráci so SZUŠ Ars Akademy a Okresným úradom
- besedy s protidrogovou tematikou zamerané na prevenciu pre deti a mládež
- podujatia pre klientov DSS Archa
- literárne medailóny k významným výročiam osobnosti literárneho života (Krista Bendová, Pavol Dobšínský)
- informatívne hodiny pre MŠ, ZŠ, SŠ a Špeciálnu školu
- beseda s Evou Lavríkovou
- aktivity v rámci projektu Enviro zóna pred knižnicou z grantu Zelené oči TSK
- kultúrno - výchovné podujatia pre žiakov Základnej školy internátnej s narušenou komunikačnou schopnosťou Brezolupy, MŠ Rybany, ZŠ Zlatníky, ZŠ Uhrovec

3.4 Kultúrne podujatia v mestských častiach

Mestské časti počas roka organizujú širokú škálu podujatí pre verejnosť, v roku 2018 to boli tieto:

Dolné Ozorovce

- tradičná zabíjačka s pochovávaním basy, sprievodom masiek a fašiangovou zábavou
- hasičské súťaže o Putovný pohár primátora mesta, hry Plameň a Memoriál Viliama Peťovského
- podujatia k MDŽ, Dňu matiek, MDD, stavenie mája
- hodová zábava
- posedenie s jubilantmi v rámci Mesiaca úcty k starším
- Mikulášske posedenie, vianočné posedenie a Silvester a vítanie Nového roka
- zapalovanie sviec na adventnom venci v areáli DK
- spoločenské aktivity Klubu dôchodcov

Malé Chlievany

- podujatia k MDŽ, Dňu matiek, stavenie mája
- podujatie regionálneho významu Gulášfest – 6. ročník
- posedenie s jubilantmi v rámci Mesiaca úcty k starším
- hodové oslavy – obecná zabíjačka
- zapalovanie adventných sviec
- stretnutie s Mikulášom
- fašiangové posedenie pri hudbe s maskami, podujatie k Veľkej noci (organizátor Klub dôchodcov)
- posedenie pri jedličke
- tvorivé, vzdelávacie a športové aktivity Klubu dôchodcov
 - tvorivé aktivity na precvičenie jemnej motoriky
 - k sviatku jari - príprava a ukážka veľkonočného pečiva, výzdoba stola a maľovanie vajčiek
 - športové hry pre kluby dôchodcov z Malých Chlieva, Dolných Ozoroviec a Biskupíc
 - beseda Diabetes a ako s ním žiť s diabetologičkou
 - súťaž o najlepší jablkový koláč
 - zájazd do Podhájskej a Veľkého Medera

Horné Ozorovce

- privítanie Nového roka, ohňostroj v areáli KD
- podujatia k MDŽ, ku Dňu matiek
- lampiónový sprievod časťou mesta v predvečer 1. mája spojený so stavaním mája
- kultúrno-spoločenské posedenie k Mesiacu úcty k starším, posedenie s jubilantmi
- posedenie pod jedličkou

Biskupice

- fašiangová zabíjačka
- stavenie mája
- podujatie ku Dňu matiek
- kultúrno-športové podujatie k MDD
- športovo-spoločenské podujatie Biskupická jedenástka – 19. ročník

- kultúrne podujatie – rozlúčka s letom
- kultúrny program k Mesiacu úcty k starším
- Mikuláš, posedenie pod jedličkou, Silvester a vítanie Nového roka

Kultúrne aktivity majú tiež miestne spolky seniorov a miestne dobrovoľné hasičské zbory.

3.5 Kultúrne podujatia organizované školami a školskými zariadeniami

Nemalú rolu v oblasti kultúrnych a spoločenských aktivít zohrávajú i školy a školské zariadenia, najmä však Základná umelecká škola D. Kardoša, ktorá v roku 2018 zorganizovala Valentínsky koncert, Mikulášsky koncert v Kostole sv. Mikuláša, Predvianočný bazár – Minifest a ATUM – Ateliér tradičných umeleckých remesiel. Zorganizovala prezentačné podujatie Deň otvorených dverí. Spolupodielala sa na organizácii festivalu Tu žijem!, ktorý sa v tomto roku konal v rámci projektu Európa pre občanov, Zrazu auto – moto veteránov, mestského podujatia ku Dňu matiek, festivalu Kračúň a zapalovania adventných sviec.

Centrum voľného času pravidelne organizuje literárnu súťaž Jesenský, podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa detí, Otváranie prázdninovej brány, Halloweensku diskotéku, Domino deň, spolu so ZUŠ Dezidera Kardoša organizuje Ateliér tradičného a umeleckého remesla. V roku 2018 CVČ organizovalo vystúpenia Detského folklórneho súboru Drienovček, mažoretiek a tanečného súboru a tiež sa nemalou mierou spolupodielalo na organizácii festivalu Tu žijem!

Materská škola na ulici Hollého už tradične organizovala súťažnú prehliadku detskej tvorivosti Bábkulienska. Základné, stredné a materské školy organizujú pravidelne v priebehu roka množstvo kultúrno – spoločenských aktivít najmä pre deti a rodičov, žiakov a študentov ako napríklad vianočné podujatia, koncerty, zájazdy a pod.

3.6 Kultúrne podujatia organizované občianskymi združeniami a ďalšími organizáciami

Nielen organizácie samosprávy ponúkajú možnosť kultúrneho a spoločenského vyžitia v meste, ponuku rozširujú aj občianske združenia a spolky.

V septembri 2018 začalo občianske združenie ŽI:VA prevádzkovať kultúrne centrum, ktoré organizuje množstvo podujatí, ako napr. koncerty, debaty s osobnosťami, podujatia pre deti a iné. Na niektorých z nich spolupracuje aj s MsKS. Aktívnym združením v oblasti kultúrno – spoločenského života je Športovo-herný outdoorový klub na sídlisku Dubnička. V rámci svojej činnosti pravidelne pripravuje prevažne akcie športového charakteru, napr. bežecké, skateboardové, volejbalové a iné športové súťaže nielen pre deti a mládež.

Klub slovenských turistov v tomto roku opäť zorganizoval cestovateľský festival Hory-cesty-ludia.

Aktívnymi účastníkmi kultúrneho života sú aj miestne kluby Slovenského zväzu zdravotne postihnutých a Jednoty dôchodcov, ktoré organizujú fašiangové zábavy, Deň SZPP, oslavy pri príležitosti Medzinárodného dňa žien, Dňa matiek a iné.

Zo súkromnej sféry sa na kultúrnom dianí podieľa organizácia prevádzkujúca Dom kultúry, ktorá pravidelne organizuje najmä divadelné predstavenia, koncerty a iné. Svoju činnosť vyvíja aj ochotnícky divadelný súbor BÁPoDi, ktorý v roku 2018 zorganizoval

predstavenie pri príležitosti výročia jeho založenia. V roku 2018 zorganizovali miestne združenia a spolky už tradičné spoločensko – kultúrne a kultúrno – športové podujatia ako Zraz auto-moto veteránov, Železný hasič, Bánovský silák či plesy.

4 Propagácia a informovanosť verejnosti o kultúrno – spoločenských podujatiach

Ponuka kultúrnych podujatí v roku 2018 bola rôznorodá. Snahou kompetentných subjektov v oblasti kultúry je zostavovať ju tak, aby oslovila široké škály publika. Ide o veľmi podrobnú a cieľavedomú prácu, tvorenú s dostatočným predstihom a dôkladným naplánovaním s ohľadom na záujmy verejnosti a charakter konkrétnej organizácie. V oblasti propagácie sú okrem vlastnej iniciatívy organizátorov podujatia propagované aj prostredníctvom Bánovských novín, plagátov, regionálnej televízie, rádia, mestského rozhlasu a najčastejšie prostredníctvom internetu (o. i. webové sídlo mesta, Mestského kultúrneho strediska, webový portál nicsatunedeje.sk a sociálne siete). O uskutočnených podujatiach sú obyvatelia mesta informovaní najmä prostredníctvom regionálnych novín a televízie, ale aj internetu, ktorý poskytuje takmer neobmedzený priestor napr. na zverejnenie dokumentačného fotografického a video materiálu.